

www.yavulkan.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:**Hayley Barker | SHOW STOPPER**

Show Stopper #1: Show Stopper

Text copyright © Hayley Barker, 2017

Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02588-0

Hejli Barker | **APLAUZ** | 2019.

I izdanje

Za izdavača

Miroslav Josipović

Nenad Atanasković

Saša Petković

Izvršni urednik

Dubravka Trišić

Urednik

Saška Stojakov

Lektura / Korektura

Maja Banjac Kesić / Mirjana Milanović

Dizajn korica / Prelom

Dragan Lončar / Sanja Tasić

Štampa

Vulkan štamparija | Vojvode Stepe 643a, Beograd

Izdavač

Vulkan izdavaštvo d.o.o.

Gospodara Vučića 245, Beograd

office@vulkani.rs | www.yavulkan.rs

Tiraž:

1.000 primeraka

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

YA FANTASTIKA

HEJLI BARKER

Prevela Jelena Jokić

● ● ● ● Y ●
VULKAN

Beograd, 2019.

Za Marka

PROLOG

HOŠIKO

Dok mi uzvici publike odzvanjaju u ušima, mirno stojim iznad nje. Iako sam trideset metara iznad tla, ukoliko bih pokušala, mogla bih da raspoznam pojedinačna lica u moru ljudi poda mnom.

Počinjem da se ljuljam. Napred-nazad, napred-nazad. Sve brže i brže, pojačavam tempo. Moji pokreti postaju ritmični: napred-nazad, napred-nazad.

Sada postojim samo ja; samo luk i pad. Ako prerano pustim ruke, neću stići do žice; ukoliko to uradim prekasno, preći ću preko nje.

Kada postignem savršenu visinu, podižem noge unutra, pa gore, a zatim stajem na žicu. Čučim, skupljenih kolena, dok se lagane vibracije ne umire. Disanje mi se postepeno ujednačava. I ovog puta vladam situacijom, ponovo sam u elementu. Vreme je da im pružim ono što žele.

Lagano balansirajući, podižem jednu nogu sa žice, sve više i više, naginjući se napred, sve dok linija mojih nogu ne postane potpuno vertikalna, poput ogromnog slova I. Stojim mirno trenutak ili dva, zatim radim salto, prvi, drugi i treći, i svaki put stopalima doskačem na žicu.

Gledam dole u gomilu ljudi koja skandira, a zatim se spuštam kako bih sela na žicu, raširenih nogu, odmarajući se s jedne strane pre nego što se opet uhvatim za nju i počnem da se uvijam, gore-dole, sve brže i brže, dovodeći publiku do ekstaze. Najzad, kada izgleda kao da će njihovi krici učiniti da kupola cirkusa eksplodira, zaustavljam se i stajem iznova na žicu. Vreme je za vrhunac moje male predstave.

Dodaju mi stolicu. Balansirajući, držim je iznad glave, preplicem stopalima oko žice, dok se vraćam ka sredini. Vlada napeta tišina. Publika zadržava dah.

Na konopac spuštam dva nogara stolice. Ne smem da žurim, sada je ravnoteža najvažnija. Ravnoteža i instinkt. Penjem se na stolicu i sedam na nju. Noge prekrštene, a ruke širom raširene. Najzad, skupljam noge i ispravljam se tako da stojim na stolici. Podižem jednu nogu, stojim na

prstima i okrećem se. Krug za krugom, visoko iznad sveta, suprotstavljam se zakonima gravitacije, suprotstavljam se opasnosti kojoj su me ponovo izložili. Orkestar počinje da svira, muzika se pojačava u grandioznom krešendu. Vatromet eksplodira oko mene kao zvezda padalica. Daleko ispod u areni grupa gimnastičara u belom prevrće se i skače, dok ja uzvišena, kao centar performansa, suvereno vladam.

Ali onda, krajičkom oka, primećujem Silvija, koji me gleda sa platforme. Izgleda kao da je besan. Zašto? Krv mi se ledi u žilama dok shvatam šta je u pitanju.

Želi da padnem.

Niko ga dole ne vidi jer je skriven iza zavesa koje se pružaju s obe strane platforme.

Ja sam jedina koja može da ga vidi.

Pogledi nam se susreću dok pruža ruku napred i hvata žicu. Kezeći se pokvareno, vuče žicu napred-nazad, šaljući mi smrtonosnu poruku.

Ne uspevam da održim ravnotežu, padam, i čujem zaprepašćeni uzvik publike dok tonem glavom nadole.

BEN

Ne mogu da skinem pogled s nje. Iako je bar trideset metara visoko, mogu jasno da joj vidim izraz lica. Ne izgleda uplašeno; izgleda ljutito. Zašto?

Bez upozorenja, iznenada počinje da se ljulja. Reflektori obasjavaju šljokice na njenom kostimu dok se njiše napred-nazad. Baca šare po areni kao ljudska disko-kugla. Njena duga crna kosa kao da je živa i kao da izvodi svoj ples, a svetlost se odbija o njene sjajne talasaste pramenove. Skače na žicu toliko vešto da mi oduzima dah.

Oko mene su svi vrlo uzbuđeni. Majka, otac, Fransis, čak i telohranitelji – niko ne može mirno da sedi; uzbuđeno poskakuju na sedištima, toliko jako da osećam kako mi se trese tlo pod nogama.

Ponovo gledam u devojkicu, koja sada leti duž žice bez ikakvog napora. Počinje ples tamo visoko kao da uopšte i nije na žici. Podiže jednu nogu, pa drugu, vrteći se brzo, dok se njeni pokreti spajaju u nejasni svetlosni snop.

Neko joj dodaje stolicu. Ne verujem rođenim očima; ona uspeva da postavi nogare stolice na konopac i seda na nju. Da se ovo prikazuje na TV-u, nikada ne bih poverovao. Pomislio bih da je to samo montaža, specijalni efekat, vešto obrađen snimak. Ona seda na stolicu. A stolica stoji na konopcu.

Ona se uzdiže. Ma neće valjda? Da, hoće. Stoji na stolici. Ovo ne može biti stvarno. Kako to uspeva?

Vrti se oko svoje ose na jednoj nozi. Svi su na nogama i tapšu: aplauz je gromoglasan.

Ali na njenom licu nema osmeha. Njene tamne obrve su prezrivo podignute. Tako je blizu da vidim vatru u njenim očima dok se vrti. Spuštajući trepavice, zuri u gomilu.

Prestajem da skandiram.

Nikada u životu nisam video nikoga poput nje. Ne mogu da prestanem da gledam u njeno lice. Vidim kako gleda u stranu. Vidim kako joj se oči šire od užasa. Vidim kako klizi unazad. Vidim je kako pada...

BEN

Dolazi cirkus – samo se o tome pričalo poslednjih nedelja. Čim su se na internetu i u novinama pojavile reklame, vazduhom je počelo da se širi toliko naelektrisano zujanje uzbuđenja da se moglo opipati. Prošlo je više od deset godina otkako je cirkus bio u Londonu poslednji put, a tada sam bio suviše mali da bih mario što mi roditelji ne daju da idem. Kasnije sam se setio kako su srednjoškolci stalno pričali o tome i kako smo se okupljali oko njih da slušamo. Čuljili smo uši da uhvatimo svaku njihovu reč. Tada sam imao samo pet ili šest godina, ali kao da ih i danas čujem.

„To je magija“, rekao je jedan momak. „Nije lažna magija, već prava magija! Mora biti, šta sve mogu tamo da urade!“

Među njima je bila jedna devojka čije su oči sijale kad se priključila razgovoru. „To je kao san“, izgovorila je. „Kao bajka.“

Na dan kada cirkus treba da stigne, čini se da svaki đak naše škole, odmah nakon školskog zvona, ide na polja da gleda kako se pojavljuje. U mojoj glavi rađa se glupa fantazija da i ja mogu tamo. Ali čim sam se okrenuo ka svom telohranitelju Stenliju, koji diskretno stoji u zadnjem kraju učionice, usne mu se stežu i odmahuje glavom. Znam tačno šta misli: *I ne pomišljaj na to.*

U kolima na putu do kuće pitam svog brata blizanca, Fransisa, za cirkus.

„Da li si ljut što ne možemo da idemo da vidimo kako stiže cirkus?“

On me gleda kao da sam lud.

„Zašto bih želeo to da gledam? Zašto bi iko želeo da gleda gomilu otpadnika kako dolazi u grad?“

Ne znam šta da odgovorim. Samo sležem ramenima i gledam kroz prozor.

Kod kuće ne ulazim čak ni u kuhinju da tražim užinu od naše sluškinje, Prije. Odmah se penjem uz stepenice, pravo do biblioteke, koja je na najvišem spratu. Odatle pogled seže kilometrima naokolo, sve do grada koji je ispod. Glavni put što vodi u grad vijuga sa leve strane. Tim će putem cirkus doći.

Primećujem da su se ostala deca, na desetine njih, naslonila na stubove ograde koja okružuje polje. Sa svog prozora vidim mnogo bolje, ali bih radije bio tamo s njima, drhteći od hladnoće sedeo na ograde dok nam se noge ljuljaju, a topla para izlazi iz usta svaki put kad se nasmejemo.

Tamo gde su oni sve izgleda mnogo zabavnije. Izgleda kao sloboda.

Ništa se ne dešava već dugo, ali se zatim na vrhu brda pojavljuju četiri ogromna kamiona.

Šest otpadnika i čuvar skaču iz svakog od njih, i počinju da podižu visoke gvozdene ograde, kojima ograđuju četiri polja. Rade brzo i vešto, i uskoro polja nestaju iz vidokruga.

Tako sve izgleda još misterioznije i tajnovitije. Ukoliko želite da pogledate unutar cirkusa, treba da platite, kao i svi drugi. Nema besplatnih pogleda, osim ako niste ovako visoko, ali nema mnogo ljudi koji su tako važnog statusa da mogu živeti ovako visoko iznad zemlje kao mi.

Čim su muškarci završili s radom, vraćaju se u kamion i odlaze, ostavljajući decu da znatiželjno gledaju dugačke gvozdene ograde.

Cirkus mora da je ogroman, ako će zauzeti sav taj prostor.

Nakon toga ponovo sve postaje tiho. Neka deca se dosađuju i odlaze kući na čaj. Drugi posmatrači dolaze da zauzmu mesta, pa se vraćaju, ali još nema znakova samog cirkusa.

Ne silazim na večeru, pa mi Prija šalje hranu na sprat na malom poslužavniku. Ali jedva da nešto jedem; previše sam zauzet izvijanjem vrata kroz prozor.

Konačno, primećujem svetlucanje i sjaj na vrhu brda.

Povorka.

U početku, niko od dece je ne vidi sem mene, ali onda, kad povorka stigne navrh brda, deca iznenada skaču na gvozdenu ogradu, gurajući jedno drugo u pokušaju da bolje vide.

Šest belih konja, okićenih lampionima, kaskaju ispred. Na njihovim leđima su dečaci i devojčice u svetlucavim cirkuskim kostimima. Skaču u vazduhu, prevrću se iznova i iznova, i spuštaju se, neverovatno, na svoje dve noge.

Iza njih se pojavljuje sjajni palomino konj, sa belom grivom, koji je mnogo veći od ostalih. Njegova energija može se osetiti po načinu na koji hoda: dok kaska, noge podiže visoko, vrat mu je izvijen napred.

Na njegovim leđima stoji muškarac u smešnom malom kostimu, sa majmunom na ramenu. Nosi veliku kutiju i baca slatkiše deci, koja skaču gore-dole vičući očajnički i pružajući ruke ka njemu.

Za njim sledi desetak slatkih malih kolica pastelnih boja, pa ogromne kamp prikolice pune opreme, a potom i veći kamioni – za koje verujem da su dom otpadnika i ostalih životinja.

Poslednja je velika otvorena prikolica, osvetljena stotinama raznobojnih svetala. Puna je ljudi – cirkuskih izvođača – koji mašu deci. Klovnovi žongliraju kuglama, akrobate izvode složene trikove, a među njima su i dva gutača vatre, koji palacaju jezivim plamenim jezicima.

Visoko iznad njih je devojka što hoda po žici, pravi salto i spirale.

Osvetljena je blistavobelim svetlom reflektora dok se baca i izvija po mastiljavom nebu.

Žica na kojoj je proteže se između dva visoka stuba, povezana iznad desetina cirkuskih kombija. Ona se okreće i izvodi trikove celom dužinom povorke. Brza i plahovita kao voda.

Laserski zraci igraju svuda oko nje, a vatromet se uzdiže u nebo, okružujući je zlatnim zvezdama.

Slika devojke se projektuje na nebu na desetinama holograma. Gde god pogledate, vide se blistave slike njenih skokova i kolutova što osvetljavaju tamu.

Ljudi je sigurno vide kilometrima naokolo.

Jedna od ovih slika pojavljuje se tačno ispred mog prozora, nekoliko centimetara ispod moje glave. Ona iznenada podiže glavu i ja gledam njene oči. Pogled joj je čeličan. Prelepa je, ali ima nečeg u njoj što me tera da zadržim. Znam da u stvarnosti ona ne gleda u mene, ali čini mi se da je tako blizu, kao da je mogu dodirnuti. Otvaram prozor i koliko god mogu istežem ruku do svetlosti koja dopire od nje, ali moji prsti osećaju samo prazninu.

Dok je gledam kako pleše po nebu, dajem sebi obećanje: Šta god da se desi, šta god da majka i otac kažu, ići ću u cirkus.

HOŠIKO

Deca stoje duž ograde i skandiraju i vrište dok dolazimo. Većina njih skače od radosti i pokušava da uhvati slatkiše koje Silvio baca u gomilu.

Smešim im se dok pravim skokove i piruete, mašem svaki put kad doskočim na žicu.

Mrzim ih.

Mrzim ih sve.

Razmišljam o tome da pljunem na njih.

To je to, znači: London. Prošlo je deset godina otkad se Cirkus pojavio ovde – neposredno pre nego što sam izabrana. Ne može biti više od pet sati, a već je mračno; zgrade koje se protežu oko mene trepere milionima svetala.

U centru ogromnog prostranstva, okružena lavirintom nebodera i poslovnih objekata, uzdiže se poznata Vladina kuća moći. Okupana je žutim svetlom i toliko ogromna da mogu da razaznam svaki detalj, čak i odavde, dok se prevrćem i plešem. Izgleda baš onako kako ju je Amina opisala. Sa dna, stotine i stotine skulptura tela izvajanih u velikoj sjajnoj abonosovini uzdiže se u dugačkoj koloni. Umotana jedna oko drugih, sede jedna drugom na glavi, stiskaju jedna druge, padaju jedna preko drugih: ogromna piramida zgrčenih otpadnika.

Na vrhu, tačno iznad svih, sjajna i blistava i iznad sveta, uzvišeno stoji ogromna zlatna statua, poduprta stotinama skupljenih, zgrčenih tela ispod nje. To je čovek – natčovek – mišićav, gleda na grad ispod sebe nežno se smešeci.

Drhtim i osećam kako mi kolena klecaju dok gubim koncentraciju.

Ova statua je simbol svega onog što je pogrešno u svetu. Predstavlja dominaciju, ponos i moć. Ovo je znak ugnjetavanja: njih nekoliko gaze mnoge. To je simbol zla.

Ne mogu da prestanem da gledam u to. Nastavljam da gledam čak i kada prikolice prolaze kroz velike metalne kapije Cirkusa, koje se zatim uz tresak zatvaraju.

To je poslednje što vidim dok ne odemo odavde. To će biti sve što će iko od nas videti od spoljnog sveta iduće dve nedelje, dok ne rastavimo i spakujemo sve, i odemo na novo mesto. U stvari, nije ni važno gde smo, u koji grad dolazimo. Ljudi koji svake večeri hrle u Cirkus su isti, gde god da odemo.

Ali osećaj je drugačiji jer sam ovde, baš u samom središtu svega: ovde se donose zakoni, onde gde se nalazi Kuća moći.

Ponovo zadrhtim pre nego što skočim sa žice na tlo.

Čim se kapija zatvori, Silvio silazi sa belog palomino pastuva. „Okupite ih i neka prionu na posao!“, naređuje stražarima. „Vreme je novac!“ Nasmejani, dobronamerni čovek koji je delio slatkiše je nestao. Usne mu se skupljaju od nestrpljenja.

Pokušavam da stignem do Grete i Amine, ali nisam dovoljno brza. Odlaze na jedno polje, a ja zaostajem sa drugom grupom.

Tras! Po leđima me udara bič dok nas, kao stado, dovode do ogromne gomile građevinskog materijala.

„Šta čekate, budale?“ Silvio viče na nas, njegov bič me ponovo dohvata, dohvata sve nas dok se skupljamo u gomile, jer udarci pljušte kao kiša. „Dole! Na kolena! Počnite da gradite!“

BEN

Cele te večeri sedim u biblioteci i gledam kako iza velikog zida, pred mojim očima, raste ogroman grad. Desetine otpadnika kače i zakivaju visoke skele i velike metalne zidove. Kad konačno stave zlatnu, srebrnu i crvenu tkaninu, stvara se iluzija nekoliko desetina šatora sa kupolama, koji paraju oblake. Ali ovo uopšte nisu šatori. To su čvrste strukture sagrađene tako da zadrže životinje unutra, a najverovatnije i same otpadnike.

Primitio sam nekoliko velikih zgrada i dosta malih. Sve su međusobno povezane zatvorenim vazдушnim prolazima. To znači da, čim se cirkus potpuno izgradi, otpadnici neće morati ni da kroče napolje. Tako su uredno odvojeni od čistih, kao u džinovskom mravinjaku na nebu. Izgleda da zaista rade kao mravi: žure svukuda, gde god pogledate, samo da bi nas zabavili.

Pokušavam opet da uočim onu devojkicu, ali se sve više smrkava, a izdaleka svi izgledaju isto. Ipak vidim njenu sliku. Izgleda da je prikazuju iznova i iznova, kao jednu od deset slika koja obasjava nebo.

I dalje pokušavam da smislim kako da ubedim roditelje da me puste u cirkus da gledam predstavu. Nikad se neće složiti – ne, imajući u vidu njihov stav prema otpadnicima. Ipak moram. Moram da vidim da li je istina ono što svi drugi govore o predstavama. Moram da vidim nju kako pleše na žici.

HOŠIKO

Mrkli je mrak kad smo završili posao. Ruke mi krvare i jedva stojim na nogama kada nas konačno gurnu u spavaonice, zatvore i zaključaju vrata.

Konačno, čitavih šest sati bez čuvara, bez Silvija, bez čistih. Ne trude se da nas nadgledaju noću – tako štede novac, pretpostavljam, ali to ne znači da iko od nas može da ide gde poželi.

Pažljivo gledam po sobi tražeći Gretu i Aminu, ali istovremeno gledam i kako izgledaju ostali. Na prvi pogled izgleda kao da nemamo ništa zajedničko. U ovom ludom cirkusu nalaze se sve zamislive i nezamislive boje kože, predstavnici svih vera. Teško je naći raznovrsniju i šareniju grupu. Ali ako se pogleda malo bolje, mnogo smo sličniji nego što se isprva čini.

Vrlo retko član Cirkusa otpadnika dođe do zrelog doba, tako da su skoro svi mladi, iako većina cirkuskih izvođača izgleda mnogo starije za svoje godine. Na svakom licu, čak i na licu najmanjeg deteta, postoji pečat brige i iscrpljenosti. Mnogi imaju ožiljke i zalećene prelome – fizičku potvrdu koliko je opasno ono što radimo.

U nekom drugom svetu, svi bismo živeli drugačijim životom, ali ovde smo kao jedno. Imamo zajednički život: iste brige, nesreću i mržnju koja nas sve objedinjuje. Podržavamo jedni druge kad možemo, nosimo zajedno teret kad smo u stanju. Oni su sad moja porodica – jedina porodica koju zaista pamtim.

Ima nas pedesetak, nekad malo više, nekad i manje, jer pristižu nova lica, a starija, i ne tako starija, odlaze.

Primećujem Gretu na suprotnoj strani sobe. Ona trči ka meni, grli me oko struka i pritiska glavu na moj stomak.

„Nedostajala si mi!“, kaže. „Mrzim kad ne radimo zajedno.“

„I ja“, kažem. „Gde je Amina?“

„Već je u ambulanti. Jedan od novih dečaka polomio je ruku dok je postavljao skele.“

Trzam se. To nije dobro. Ako mu je ruka ozbiljno povredena, verovatno neće moći da nastupa, a ukoliko ne služi svrsi, postaće im suvišan. A svi znamo šta to znači.

„Amina misli da ga može izlečiti. Bar tako kaže.“ Greta se mršti. „Možda to nije istina. Nikada mi ne govori šta se stvarno dešava.“

Kiselo se osmehujem. Greta je u pravu; ako tog jadnog dečaka odvedu odavde, Amina to neće reći Greti – izmislilice nešto. Pokušava da je poštedi neprijatnih i bespotrebnih detalja. Obe to radimo. To je na ovom mestu skoro nemoguć zadatak, ali ni Amina ni ja ne želimo da vidimo kako se svetlost u Gretinim očima ugasi pre nego što to bude neizbežno.

Kada sam bila mala, Amina je isto to sa mnom činila: nudila mi je izmenjenu verziju istine. I dalje bi to radila da joj dopuštam, iako sada više nema smisla – sve zablude koje sam imala o životu u cirkusu odavno su nestale.

Večeras nema mnogo razgovora u spavaonici, a u zajedničkom delu je prazno: svi su požurili na spavanje. Svi smo podjednako iscrpljeni: ovo je težak, iscrpljujući fizički posao, podizanje cirkusa od nule. I prve večeri, iz nekog razloga, uvek zaborave da nas nahrane.

Mislila sam da sačekam Aminu, ali nema svrhe. Možda će biti odsutna cele noći i sigurno će se ljutiti ako me zatekne budnu.

„Potreban vam je san“, uvek govori. „Vidite šta se meni desilo.“

U pravu je. Trebalo bi da iskoristimo svaku priliku da se odmorimo.

„Tako sam umorna“, kažem Greti. „Idem pravo u krevet.“

Molećivo me gleda plavim očima i moram da joj se osmehnem; neizgovoreno pitanje tinja u njima.

„Ne“, bunim se neuverljivo. „Nema šanse. Nema dovoljno mesta u krevetu. A svakako spavaš odmah pored mene.“

„Molim te!“, preklinje ona. „Ne mogu da spavam ako sam sama.“

„Znam, ali ja ne mogu da spavam kada se vrpoljiš pored mene.“

„Neću se vrpoljiti, obećavam. Biću veoma mirna. Spavaću na ivici. Nećeš me ni primetiti.“

Odmahujem glavom. Svake noći Greta daje isto obećanje, i svakog jutra ja dopola visim sa kreveta, a ona leži slobodno, raširenih ruku i nogu.

Kezi mi se. „Molim te?“

Ovo je besmislen razgovor. Zna da ne mogu da je odbijem. Potpuno me vrti oko malog prsta, što radi od prvog dana kad je došla ovamo, ima već skoro godinu dana. U svakom slučaju, ako kažem ne, svakako će me držati budnom plaćući.

„U redu“, popuštam, kao što smo obe znale da ću učiniti. „Ali samo večeras. Sutra spavaš sama.“

Ona ozbiljno klima glavom. „Kako god ti kažeš, Hoši.“

Odlazimo do ženske spavaonice, duž uzanog centralnog prolaza, do naših uobičajenih kreveta na kraju sobe.

Toliko je tiho ovde večeras – iznurena tišina. Uvek je tako prve noći na novom mestu. Svi su umorni i više nego obično, a san postaje važniji od svega. Inače nije tako. Noć je jedino vreme kad se okupljamo, i iako uvek padamo od umora, potrudimo se da ostanemo budni barem pola sata. Ponekad vežbamo čitanje i pisanje, ali ne tako često kao što bi trebalo. Teško je usredsrediti se na učenje kada svaki deo tela boli, a oči jedva ostaju otvorene. Uglavnom samo sedimo zajedno, a neko od starije dece priča priču. Ponekad su priče izmišljene; bajke koje nas na kratak ali dragocen trenutak odvode, kao letećim ćilimom, sa ovog užasnog mesta gde vladaju patnja i bol u drugi, magični svet – gde u sjajnim palatama žive lepe princeze i plemeniti prinčevi, i vile što sve učine boljim samo jednim zamahom čarobnog štapića. Ali češće to budu istinite priče: obrisi sećanja, ili lekcije iz istorije o nečemu iz prošlosti, o nasleđu i o tome kako je svet postao to što jeste. Ovo je jedini način da naučimo ko smo i šta smo. Ovakvi razgovori samo pojačavaju osećaj nepravde koji nosim sa sobom, poput gvozdene lopte, u stomaku. Nositi ovaj teret jeste teško, ali me čini jačom. Svi ostali se osećaju isto, znam to, ali uglavnom se lakše nose sa tim od mene. Amina je nekako uspela da pretvori bol u nadu, ne u mržnju. Ubeđena je da neće zauvek biti ovako.

„Pogledajte istoriju“, kaže ona. „Uvek postoji promena, uvek postoji kraj. Židovi padaju, režimi bivaju srušeni, ljudi ustaju.“

Volim Aminu, ali nije u pravu.

Ovaj cirkus postoji više od četrdeset godina. Četrdeset godina otkako čisti plaćaju da dođu ovde. Četrdeset godina decu otpadnika odvlače od njihovih porodica i prisiljavaju ih da nastupaju ovde u ime zabave. Četrdeset godina surove patnje, bola i smrti. Zlo je ukorenjeno u srcu društva. Kako bi ikada mogao da mu dođe kraj?

Ležem u tvrdi mali krevet i Greta se uvlači pored mene, vrpoljeći se malim telom kako bi se smestila.

Baš kad pomislim da se smirila, ponovo ustaje da dohvati lutku, Lusi, iz svog kreveta. Prljavi zamotuljak šarene tkanine ušiven je sa ljubavlju, i to je sve što ima kao uspomenu od kuće, nikada ne spava bez nje.

Okreće se ka meni, i osećam njen vreli dah na licu.

„Greta!“ šapućem joj. „Prestani da dišeš u mene!“

„Izvini“, šapuće ona, ali se ne pomera. „Da li si videla statuu?“

„Videla sam.“

„Zar nije ogromna?“

„Nije baš tako velika. I ne mislim da je tako impresivna.“

„Stvarno? Svida mi se veliki zlatni čovek.“

Veliki zlatni čovek – nema ona pojma šta on predstavlja. Drago mi je zbog toga.

„Baš je uzbudljivo, zar ne?“, kaže ona. „To što smo u prestonici.“

„Ne! Zašto bi bilo? U čemu je razlika? Sigurno nećemo ići u razgledanje znamenitosti!“

„Znam, ali... Doći će mnogi važni ljudi da nas gledaju, tako je Silvio rekao.“

„Greta, nijedan od njih nije ni po čemu poseban. Oni nisu ništa bolji od tebe ili mene – niko od njih nije.“

„Ali ipak volim da vidim sve te ljude u njihovoj lepoj odeći.“

Suzdržavam se da izustim oštar odgovor koji mi je na umu. Amina je u pravu: moramo da se trudimo najviše što možemo da sačuvamo njenu nevinost i da produžimo njeno detinjstvo što je više moguće.

Pretpostavljam da se može reći da je Greta kao moja mlađa sestra, ali je u stvari više od toga. Možda imam samo šesnaest godina, ali se osećam kao da sam joj majka.

Istina je da volim nju i Aminu više od bilo koga na ovom zamršenom svetu. Više i od moje porodice – na kraju, prošlo je jedanaest godina otako sam je poslednji put videla.

Glavni razlog zbog kog se trudim da preživim svake noći je želja da nastavim da treniram Gretu. Ne želim da nastupa tamo, bog zna da to ne želim, ali moram biti sigurna da će biti spremna kad za to dođe vreme. Ja sam odgovorna za njenu sigurnost, iako znam da ću, što ona bolje vežba, sama biti manje značajna.

Još se sećam, do najsitnijih detalja, onog dana kad nam je stigla, kao da je juče bilo. To se dogodilo ubrzo nakon Aminine nesreće, a mi smo vežbali u areni.

Silvio nam je dao tri dana da adaptiramo šou u kom ću nastupati sama, a ne u paru. Bila sam vrlo nervozna, obe smo bile; uplašene da će iznenada promeniti mišljenje i osloboditi se Amine jer više nije bila od koristi. Bojali smo se da će je odvesti i da je više nikad nećemo videti.

Uporno sam gubila ravnotežu i padala sa žice. Amina je pokušala da se smiri, ali nije mogla sakriti koliko je iznervirana. Nije ništa rekla, ali sam znala da se plaši: za mene i za sebe. Ako ne mogu da se predstavim u ovoj tački sama, onda je ona u smrtnoj opasnosti. Pokušala je sve da zadrži u

sebi, ali kad god sam napravila grešku, videla sam kako joj se ramena trzaju, a vilica steže.

Nepoznata tišina zavladała je među nama, a onda su se velika vrata otvorila i ušao je Silvio, vukući prljavu malu devojčicu za belu kosu.

„Upoznajte našeg najnovijeg člana!“, podrugljivo se nasmejao. „Prošla je izbor. Nije nešto, ali siromašni ne mogu da biraju. Ostali su bili grozni. Ova bar ima neki potencijal, valjda, neku fleksibilnost.“ Zavrnulo joj je ruku iza leđa, jako, a ona je zavrištala od bola.

Tada me je Silvio odmerio od glave do pete. „Kako napreduju probe?“, upitao je sumnjičavo.

„Dobro“, odgovorile smo Amina i ja uglas.

„Nadam se. Visoka žica je i dalje jedan od naših najboljih poteza, bogzna zašto. Bolje bi ti bilo da možeš sama da privučesh publiku, devojko. Ne bih voleo da predstava ode dođavola, pa da sve moramo iznova.“

Pretnja je visila u vazduhu.

Sve vreme Greta je samo buljila u mene, drhtavim usana, širom otvorenih očiju, molila me da uradim nešto. Silvio ju je pustio – ili bolje rečeno gurnuo ju je, tako da je sklupčana sletela na moje noge.

„U svakom slučaju, ovaj ulični pacov je moja polisa osiguranja. Nauči je, ali brzo!“, naredio je i izašao.

Greta me je pogledala i izgovorila iste reči koje svi kažemo. Ponavljala je iste reči svake noći kad sam je grlila dok je plakala u snu. Reči koje je sada prestala da govori. Reči koje sam, takođe, prestala da ponavljam s vremenom. Kada? Ne sećam se. Kada su misli o kući izbledele iz sećanja, postajući mit. Kada ih je ovo zlo mesto srušilo, postalo za mene stvarnije nego ono što je postojalo pre.

„Hoću mamu!“

Više nismo vežbale tog dana.

Amina i ja smo pokupile to slomljeno malo stvorenje s poda i pokušale da ga popravimo, da ga zakrpimo i izlečimo njegova mala slomljena krila. Počela je da napreduje pomoću Amininih zavoja, flastera i krema, i uz mnogo zaštite, ljubavi i podrške. Jača je nego ranije, mislim, ali i dalje ne pripada ovde. Niko od nas ne pripada ovde, ali Greta je naročito dobra za ovaj svet: ona je previše ljubazna i nežna. Neće preživeti na ovakvom mestu još dugo. Ona je kao leptir, a leptirima su potrebni sunčeva svetlost, vazduh, prostor i sloboda, a ne reflektori i zaključana vrata. Leptiri su ranjivi; njihova krila mogu lako da se polome.

I svakoga dana Silvio nam može narediti da pripreмимо Gretu za debi. Pitam se zašto to nije još uradio. A kada se to desi, ona će biti u redu; znam